

4.5.2010

Dnro 4244/4/09

Ratkaisija: Apulaisoikeusasiamies Jussi Pajuoja

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Kristian Holman

POLIISI EI KÄSITELLYT ASIAKIRJAPYYNTÖÄ HYVÄN HALLINNON MUKAISESTI / POLISEN BEHANDLADE HANDLINGSBEGÄRAN INTE ENLIGT GOD FÖRVALTNING

1 KANTELU

Kantelija kertoi 6.11.2009 eduskunnan oikeusasiamiehelle osoittamassaan kirjeessä, ettei poliisi toimittanut hänelle jäljennöstä esitutkintapöytäkirjasta, koska jäljennös oli jo aikaisemmin toimitettu Kantelijan tietämättä tämän asianajalle.

2

[---]

3 RATKAISU

3.1 Selvitysten sisältöä

Kansliamme tarkastaja kuuli puhelimitse Keski-Suomen poliisilaitoksen Jyväskylän pääpoliisiaseman neuvonnassa työskentelevää vahtimestari A:ta. Hän kertoi, että poliisiasiain tietojärjestelmään tehdään merkinnät valmistuneen esitutkintapöytäkirjan luovuttamisesta asianosaiselle. A:n mukaan asianajajat usein tilaavat esitutkintapöytäkirjan päämiestensä puolesta. Ensimmäinen jäljennös esitutkintapöytäkirjasta on maksuton, mutta toinen jäljennös samalle taholle on maksullinen, vaikka ensimmäinen olisi mennyt asianajajalle. A ei osannut sanoa, oliko Kantelijalle tarjottu esitutkintapöytäkirjaa maksullisena tai oliko hän sitä pyytänyt.

Keski-Uudenmaan poliisilaitoksen apulaispoliisipäällikkö B kertoi puhelimitse kuultuna, että hän toimi kanteluajankohtana poliisilaitoksen esitutkinta- ja hallintolinjasta vastaavana apulaispoliisipäällikkönä. B totesi näkemyksensä, että ensinnäkin asianajajan tulisi varmistua siitä, että hänen päämiehensä saa esitutkintapöytäkirjan ja toisaalta poliisilaitoksella tulisi varmistua, kenelle esitutkintapöytäkirja luovutetaan. B:n näkemyksen mukaan poliisilaitoksen menettelyssä ei ole tapahtunut virhettä, mutta toiminnan kehittämisen tarvetta kantelussa kuvatun tilanteen osalta voisi olla.

3.2 Kannanotto

Kantelun ja saadun selvityksen perusteella on ilmeistä, että Kantelijan itsensä tekemä pöytäkirjatilaus oli tehty myöhemmin kuin hänen asianajajansa tekemä tilaus. Poliisi oli toimittanut esitutkintapöytäkirjan asianajajalle, mutta ei Kantelijalle.

Näkemykseni mukaan tilanteessa, jossa sekä lainopillinen avustaja että rikosasioiden menettelyjä ja etenemistä tuntematon asianomistaja itse ovat tehneet esitutkintapöytäkirjan tilauksen, olisi syytä jo hyvän hallinnon periaatteidenkin mukaisesti viranomaisen toimesta tehdä asianomistajataholle selväksi, että esitutkintapöytäkirjasta saa vain yhden maksuttoman kappaleen.

Tässä tapauksessa Kantelija ei ilmeisestikään lainkaan saanut esitutkintapöytäkirjan jäljennöstä, koska hänen asianajajansa oli jo saanut sen maksutta. Totean tältä osin, että joka tapauksessa se, että vain ensimmäistä kertaa annettavat asiakirjat ovat maksuttomia (maksuperusteet ilmenevät sisäasiainministeriön asetuksesta poliisin suoritteiden maksullisuudesta), ei oikeuta kategorisesti katsomaan niin, että toista kertaa asiakirjaa ei saisi missään muodossa.

Mielestäni poliisi ei riittävästi ottanut huomioon sitä, että Kantelija käytti esitutkinnassa asiamiestä eikä myöskään huomionnut Kantelijan tekemää asiakirjapyyntöä siten, että hänelle olisi tullut yksiselitteisesti selväksi, miten hänen asiakirjapyyntönsä on suhtauduttu. Mikäli Kantelijalle olisi selvitetty, että poliisilla oli jo hänen asiamiehensä esittämä asiakirjatilaus, olisi Kantelija voinut keskustella asiamiehensä kanssa siitä, kenelle esitutkintapöytäkirja toimitetaan samoin kuin siitä, kuka esitutkintapöytäkirja molemmille tahoille toimitettaessa saisi sen maksutta. Kantelijan kertoman mukaan epätietoisuutta asiassa tosin aiheutti se, että esitutkintapöytäkirjan oli tilannut Kantelijan asianajajan yhtiökumppani, jonka nimi ei ollut Kantelijalle entuudestaan tuttu. Nyt Kantelijan esittämään asiakirjatilaukseen ei reagoitu, koska se katsottiin ilmeisesti aiheettomaksi hänen asianajajansa jo saatua itselleen esitutkintapöytäkirjan. Tämän vuoksi katson poliisin menetelleen perustuslain 21 §:stä ilmenevän jokaiselle kuuluvan hyvän hallinnon vastaisesti.

Ottaen kuitenkin asian luonteen ja sen tulkinnanvaraisuuden huomioon pidän riittävänä toimenpiteenäni kiinnittää yleisellä tasolla poliisilaitoksen huomiota tapahtuneeseen sen sijaan, että esittäisin tämän enempää yksittäisiin poliisilaitoksen työntekijöihin kohdistuvaa arvostelua.

4

TOIMENPITEET

Saatan vastaisen varalle edellä esittämäni käsityksen hyvän hallinnon edellyttämästä menettelystä asiakirjatilauksen hoitamisessa Keski-Suomen poliisilaitoksen tietoon lähettämällä jäljennöksen tästä päätöksestäni poliisilaitoksen poliisipäällikölle.

Muihin toimenpiteisiin kantelu ei anna aihetta.